

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І
СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Кафедра східної і слов'янської філології

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

**«Текстовий етикет в арабському
(віртуальному) середовищі»**

Спеціальність: В11 (035) Філологія

Спеціалізація: В11 060. (035.060) Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська

**Освітня програма: Арабська мова і література та переклад,
друга східна мова, західноєвропейська мова**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	кафедра східної і слов'янської філології
Факультет	факультет східної і слов'янської філології
Викладач	Рибалкін Сергій Валерійович
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Семестр	III курс, V семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Мова викладання	українська / арабська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Курс створено для надання студентам знань із теоретичних та практичних основ ефективної комунікації в арабомовному середовищі, у тому числі віртуальному (інтернет). Лінгвокультурна специфіка арабських країн значно відрізняється від звичної для українського мовця через традиції, обумовлені релігією та звичаями арабів. Етикет при спілкуванні з носієм арабської мови передбачає обов'язкове використання кліше та формулювань, наявність яких значно спрощує розуміння співрозмовника та підвищує ефективність комунікації. Курс навчить студентів коректному підходу до спілкування з носіями арабської мови.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою курсу є ознайомлення студентів із тактиками ведення ефективної комунікації в арабомовному середовищі, зокрема в умовах віртуального спілкування (онлайн). Курс надасть знання щодо використовуваних кліше та формулювань, прийнятих в арабському етикеті при комунікації в різних сферах.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	У результаті вивчення цього курсу студент повинен знати: <ul style="list-style-type: none"> • Базові правила та навички, прийняті в арабському етикеті; • Особливості тексту з позиції сприйняття його представником іншої культури; • Основні поняття та категорії у структурі тексту, рівні актуалізації інформації в тексті; • Різницю в офіційній, діловій, неформальній та дружній комунікації; • Поняття ідіостилю, стилістичні засоби та прийоми досягнення образності; • Вплив ісламу на прийнятні та неприйнятні у використанні під час спілкування кліше та вирази. Повинен вміти: <ul style="list-style-type: none"> • Своєчасно та ефективно відзначати зміни в комунікативній ситуації; • Зважати на формальні кліше та ознаки, прийняті у різних типах спілкування; • Розрізняти стилістику ведення дискусії в залежності від статусу співрозмовника; • Не допускати та залагоджувати потенційні кризові комунікативні ситуації.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримую від вивчення цієї дисципліни?)	Загальні компетентності ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Спеціальні (фахові) компетентності

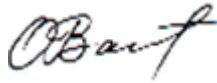
	<p>ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>ФК 7. Спроможність до аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів в умовах письмової комунікації.</p> <p>ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та арабською мовою.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний та культурологічний аналіз дискурсу арабомовного співрозмовника.</p> <p>ФК 13. Базові уявлення про арабський етикет як системотворчий елемент у веденні дискусії, у тому числі в умовах віртуального середовища.</p> <p>ФК 14. Професійні знання й уміння, необхідні для ефективного ведення дискусії з носіями іншої культури.</p> <p>ФК 15. Розуміння сутності комунікативної діяльності, орієнтованої на міжмове і міжкультурне посередництво у різних суспільних сферах, знання її видів і типів.</p> <p>ФК 16. Спроможність своєчасного та доречного застосування стійких словосполучень, кліше, топонімів тощо в умовах письмової комунікації.</p> <p>ФК 17. Здатність враховувати міжмовні розбіжності на рівні системи, норми та узусу, долати явища інтерференції в процесі комунікації.</p>
Види занять і їхній розподіл за годинами	<p>Лекції – 6 год.</p> <p>Практичні заняття – 24 год.</p> <p>Самостійна робота – 60 год.</p>
Тематика навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зasadничі правила арабського етикету при веденні письмової комунікації; 2. Особливості композиції тексту, орієнтованого на сприйняття носієм інших культурних цінностей; 3. Стилiстичні засоби та шляхи посилення образності й когнітивного впливу повідомлення; 4. Вплив комунікативної ситуації та статусу співрозмовника на стратегії спілкування; 5. (Не)прийнятні кліше та вирази у спілкуванні з носіями арабо-мусульманської культури.
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методи <i>семестрового</i> контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює 50. Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практичних занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю: <ul style="list-style-type: none"> – методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення; – методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання. 2. Методи <i>проміжного</i> контролю – відбуваються у березні, коли викладач враховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа. 3. <i>Модульна контрольна робота</i> – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри. 4. Методи <i>підсумкового</i> контролю – залік. 5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за <i>дистанційною формою</i> навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін¹.
Передумови вивчення дисципліни	Успішне опанування курсів «Арабська мова», «Історія арабської мови», «Історія арабської літератури», «Вступ до арабської філології».
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	<p>Основна (базова):</p> <p>Буряк, Д.М.; Лихошерстова М.Ю. (2019). Арабські жестові мови та невербальна комунікація в арабській культурі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.</p> <p>Вербицька, Г.А. (2019). Політична комунікація в мережі Інтернет як новий вектор розвитку політичної культури в країнах арабського світу. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти.</p> <p>Соловйова, О. А. (2016). Структура функціонування фразеосемантичних полів бінарних концептів «добро-зло» сучасних арабської і української мов. Наукові записки Національного університету «Острозька Академія».</p> <p>Arab Cultural Awareness: 58 factsheets. 2006. Office of the Deputy Chief of</p>

¹ <http://surl.li/cxvmy>

	<p>Staff for Intelligence US Army training and doctrine command. Ft. Leavenworth, Kansas.</p> <p>Boubendir, F. Z. (2012). Linguistic Politeness in English and Arabic and its Implications for Translation. The University of Petra.</p> <p>Braun, F. (1988). Terms of Address: Problem of Patterns of Usage in Various Languages and Cultures. Berlin: Mouton de Gruyter.</p> <p>Farghal, Muhammad & Abdullah Shakir. (1994). Kin Terms and Titles of Address as Relational Social Honorifics in Jordanian Arabic. Anthropological Linguistics.</p> <p>Huda, S.R. (2020). The Arabic Language in Social Media's era. Utopia y praxis Latinoamericana.</p> <p>Malkawi, N., & Rababa'h, M. (2012). The linguistic etiquette of greeting and leave-taking in Jordanian Arabic. European Scientific Journal.</p> <p>Parkinson, Dilworth B. (1985). Constructing the Social Context of Communication: Terms of Address in Egyptian Arabic. Berlin: Mouton De Gruyter.</p>
<p>Форми і способи поточного та семестрового контролю</p>	<p><i>Семестрове оцінювання:</i> аудиторна робота, самостійна робота, МКР.</p> <p><i>Підсумкове оцінювання:</i> залік.</p> <p><i>Умови допуску до заліку:</i> наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.</p>

Затверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 15 від «15» квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

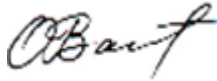
(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 11 від «27» квітня 2026 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)